

23 martie – Ziua Meteorologică Mondială

Schimbările climatice reprezintă o amenințare reală și indiscutabilă pentru întreaga civilizație. Fenomenele meteorologice extreme provoacă pierderi economice uriașe, amenință vieți omenești și perturbă securitatea alimentară și a apei la nivel mondial.

Tema pentru Ziua Meteorologică Mondială din acest an, propusă de Organizația Meteorologică Mondială (OMM), este – *„În prima linie a combaterii schimbărilor climatice”*.

Necesitatea în informații meteorologice, climatice și hidrologice pentru a lua decizii corecte, atât cu privire la atenuarea schimbărilor climatice, cât și la adaptare la ele, este mare, ca niciodată, și probabil va crește rapid în următorii ani.

OMM este custodele Sistemului Global de Observații a Climei. Sistemul de observații meteorologice globale așa cum îl cunoaștem astăzi a început să prindă contur în anii 1850. Înregistrările acestor observații rămân cea mai sigură sursă de informații despre climatele trecute. Numai datorită eforturilor neobosite ale meteorologilor, omenirea are măsurători detaliate pentru a stabili condițiile climatice pe Pământ încă din 1850. Fără o rețea globală de observații bine stabilită a vremii, ar fi imposibil să evaluăm impactul nostru asupra climei și să calculăm posibilele consecințe.

În prezent, peste 30 de sateliți meteorologici și 200 de sateliți de cercetare, 10000 de stații meteorologice terestre automate, 1000 de stații aerologice, 7000 de nave, peste 1100 de geamanduri, sute de radare meteorologice și 3000 de avioane comerciale special echipate măsoară parametrii principali ai suprafeței terestre și oceanice în fiecare zi. Aceste observații sunt apoi puse la dispoziția fiecărei țări din lume în mod gratuit prin intermediul Sistemului de informații OMM.

OMM monitorizează starea climei și a resurselor de apă, furnizează informații științifice pentru a informa reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și oferă servicii climatice și avertismente timpurii pentru a sprijini adaptarea la schimbările climatice.

Sistemele de avertizare timpurie sunt un instrument vital pentru a ajuta societatea să se adapteze fenomenele meteorologice, hidrologice și climatice de risc. Astfel de sisteme sunt eficiente din punct de vedere economic, salvează vieți, reduc pierderi economice și oferă o rentabilitate de aproape zece ori a investiției.

Inițiativa internațională „de avertizare timpurie pentru toți” își propune să schimbe acest lucru și să asigure că până la sfârșitul anului 2027, fiecare persoană de pe Pământ va fi acoperită de astfel de sisteme de avertizare timpurie.

În 2015, Organizația Națiunilor Unite a adoptat Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă ca „plan pentru sporirea bunăstării oamenilor și pentru protejarea planetei noastre”.

Activitatea comunității OMM este indispensabilă nu numai pentru acțiunea de combatere a schimbărilor climatice, ci și pentru realizarea majorității obiectivelor acestui Concept: reducerea foametei și a sărăciei; îmbunătățirea bunăstării oamenilor; furnizarea de apă potabilă și energie curată; conservarea ecosistemelor marine.

Din 1994, **Serviciul Hidrometeorologic de Stat al Republicii Moldova** este membru al Organizației Meteorologice Mondiale, îndeplinește toate obligațiile din cadrul acestei organizații și participă la diferite programe internaționale (Convenția privind Schimbările Climatice, Convenția de Combatere a Deșertificării etc.).

Serviciul Hidrometeorologic de Stat face parte din comunitatea meteorologică internațională și participă la schimbul constant de informații meteorologice. În fiecare zi, la fiecare 3 ore, toate informațiile meteorologice de la 18 stații meteorologice (sub formă de telegrame codificate în format de cod internațional) sunt transmise în timp real pentru schimbul global în cadrul obligațiilor internaționale ale membrilor OMM.

Una dintre sarcinile principale ale Serviciului Hidrometeorologic de Stat este asigurarea securității hidrometeorologice a țării, protejarea societății de fenomenele meteorologice periculoase, precum și de consecințele schimbărilor climatice globale.

Informațiile privind prognoze și avertizări se transmise structurilor guvernamentale, agenților economici, precum și populației.

Starea climei globale în 2023

Conform Acordului Climatic de la Paris din 2016, pentru a evita consecințele catastrofale ale încălzirii globale, lumea trebuie să limiteze creșterea temperaturii medii la suprafața globului la 1,5°C față de perioada 1850-1900.

Anul 2023 a fost cel mai cald an înregistrat, cu *temperaturi medii globale* de aproximativ 1,45°C peste media din 1850-1900. Acest lucru se datorează în principal unei combinații dintre schimbările climatice induse de om și fenomenul natural El Niño. Vremea extremă și evenimentele climatice au avut un impact major pe toate continentele populate. Acestea au inclus inundații majore, cicloni tropicali, căldură și secetă extreme și incendii de vegetație asociate.

În 2023 concentrațiile celor trei principale *gaze cu efect de seră* – dioxid de carbon, metan și protoxid de azot – care au atins niveluri record în 2022, au continuat să crească.

Temperaturile oceanelor au atins cele mai înalte valori în 65 de ani cu măsurători instrumentale, o schimbare care este ireversibilă la o scară de timp de secole până la milenii. *Acidificarea oceanelor* este, de asemenea, în creștere, afectând ecosistemele marine.

În 2023, *nivelul mediu global al mării* a atins cel mai înalt nivel înregistrat prin satelit din 1993, reprezentând cea mai directă amenințare pentru comunitățile și ecosistemele de coastă. Multe dintre ele, atât ecosisteme, cât și localități, pot dispărea; insule întregi sunt expuse riscului de inundații.

Ghețarii și calotele de gheață se retrag, amenințând siguranța resurselor de apă, ecosistemele critice și creșterea exagerată a nivelului mării. Suprafața banchizei de gheață marină continuă să se

micșoreze, iar permafrostul se topește, crescând și mai mult probabilitatea emisiilor de gaze cu efect de seră.

În Republica Moldova anul 2023 a fost caracterizat, precum în toată lumea, de un regim termic înalt. Temperatura medie anuală a aerului a constituit în teritoriu +11,0..+13,3°C, depășind norma cu 2,2-2,9°C și se atestă a doua oară din întreaga perioadă de observații meteorologice

Conform datelor stației meteorologice Chișinău (perioada de observații 129 ani) temperatura medie anuală a aerului a constituit +12,7°C (cu 2,9°C mai ridicată față de normă) și s-a plasat pe locul 1 în șirul anilor cu temperaturi medii anuale ridicate, precum și 2020.

Viitorul

Pentru a menține creșterea temperaturii globale cu 1,5°C peste nivelurile preindustriale, așa cum se prevede în Acordul de la Paris privind schimbările climatice, emisiile de gaze cu efect de seră trebuie reduse drastic.

OMM dezvoltă în prezent un Serviciu de monitoring global al gazelor cu efect de seră. Această inițiativă importantă își propune să umple lacunele de informații critice în cunoștințele despre distribuția geografică și tendințele fluxului de gaze cu efect major de seră. Acest serviciu de monitoring global al gazelor cu efect de seră va oferi multe date cantitative care vor ajuta la îmbunătățirea înțelegerii ciclurilor gazelor cu efect de seră.

Având în vedere că sectorul energetic este responsabil pentru aproximativ trei sferturi din emisiile globale de gaze cu efect de seră, trebuie să depășim dependența de combustibilii fosili poluanți și să începem să construim un viitor mai curat și mai ecologic.

Conferința Națiunilor Unite privind schimbările climatice, desfășurată la 30 noiembrie și 12 decembrie 2023 la Dubai (EAU), s-a încheiat cu un acord de eliminare treptată a combustibililor fosili și de triplare a cantității de energie obținută din surse regenerabile.

Deocamdată există motive de speranță.

Stratul de ozon, care ne protejează de razele ultraviolete dăunătoare ale soarelui, este restabilit treptat prin eliminarea utilizării substanțelor chimice care epuizează stratul de ozon.

Sursele regenerabile de energie se dezvoltă rapid. Astăzi, aproximativ 30% din producția globală de energie electrică provine din surse regenerabile. În 2023, creșterea capacității globale de energie curată a fost cu aproximativ 50% mai mare decât anul precedent.

Republica Moldova este pe deplin conștientă de pașii care trebuie întreprinși în cadrul acordurilor internaționale de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră.

Printre prioritățile țării noastre în reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră se numără extinderea suprafețelor forestiere, introducerea de tehnologii eficiente de gestionare a deșeurilor, îmbunătățirea eficienței energetice și promovarea surselor regenerabile de energie, promovarea conservării solului pe terenurile agricole și promovarea utilizării responsabile a resurselor de apă.

În cadrul programului de atenuare a efectelor schimbărilor climatice și de reducere a degradării solului, în anul 2023 a fost adoptat Programul Național de Extindere și Refacere a Pădurilor, conceput până în 2030. În prezent, în Republica Moldova, suprafața împădurită ocupă doar 11 % din teritoriul țării.

De asemenea, Republica Moldova s-a angajat să crească până în 2030 ponderea energiei electrice produse din surse regenerabile la 30% din consumul de energie electrică. Cu toate acestea, în 2023, doar 6% din energia electrică consumată era energie regenerabilă. Dintre acestea, 54% provine din energia eoliană, 34% din energia solară și 6% din hidroenergie.

Acțiunea globală de astăzi este esențială, deoarece viitorul planetei depinde de ea. Nu avem o planetă de rezervă. Comunitatea OMM este în prima linie a combaterii schimbărilor climatice, folosindu-și expertiza pentru binele comun și modelând un viitor durabil.

